

Julio Benjamín Roca Miró,

Auxiliar del Procurador dels Drets Humans en el Departament de Suchitepéquez, Guatemala

PISSARRA.- Com evoluciona el compliment dels drets humans a Guatemala?

J. B. ROCA.- A partir del procés de negociació que va tancar el conflicte armat intern, que havia durat més de 36 anys, la situació ha anat millorant, sense que això vulgui dir que ja no hi ha violacions dels drets humans dels guatemalencs. Bàsicament perquè sembla que la violació sistemàtica i institucional en el pla individual i constitucional dels drets humans ja no constitueix una política expressa de l'Estat de Guatemala.

PISSARRA.- De quina manera es segueix atemptant als drets humans a Guatemala?

J. B. ROCA.- Tal com s'entenen els drets humans a la nostra legislació guatemalenc, tan sols l'Estat és el responsable de violar els drets humans i ho fa per acció o per omissió. És important assenyalar que no és suficient que el govern no violi els drets humans, fonamentalment ha d'e-

vitatar que aquests siguin violats. Tornant a la pregunta, l'Estat viola els drets humans quan no garanteix la pres-

els principals, de fet és el primer dels subscrits ja en el desenvolupament de l'agenda de negociació. És per això que

Julio Roca. Xarrada amb els alumnes de l'Institut Isidor Macabich.

tació dels serveis bàsics de salut, educació i habitatge.

PISSARRA.- Com es contempla el tema dels drets humans en els Acords de Pau?

J. B. ROCA.- El tema dels drets humans figura com un

la primera part la constitueix el compromís general amb els drets humans que, a la vegada, contempla vuit compromisos, dels quals probablement tres o quatre han mostrat algun nivell de compliment, entre ells el que fa referència a:

- *Circumscripció militar.*
- *Enfrontament armat intern.*
- *Verificació internacional.*

Cal assenyalar que no es nota cap millora en temes com:

- Enfortiment de les instàncies de protecció dels drets humans. (Ara mateix la institució i el seu procurador han sofert una sèrie d'atacs per part del govern central. Amb el propòsit de debilitar la procuradoria, el congrés de la república, contràriament a allò que es contempla a l'acord, li ha retallat fins a dos milions de quetzals en el pressupost per a aquest any).

- Compromís en contra de la impunitat.

- Regulació de la tinença d'armes.

...

PISSARRA.- Què ens pot dir del cas Gerardi?

J. B. ROCA.- És un dels casos paradigmàtics que registra la nostra història. En aquest cas s'ha de partir dels elements que conflueixen en aquest fet de sang, un d'ells és que succeeix a dos dies d'haver presentat l'informe Remhi, el qual registrava més de 55.000 casos de violacions dels drets humans, el 85% dels quals són atribuïts a l'exèrcit nacional, producte dels més de 6.500 testimonis obtinguts en més de tres anys de treball.

El que ha quedat clar, fins a aquests moments i per a tota la població, és la manca de voluntat política del govern per aclarir aquest fet de sang.

PISSARRA.- Què hi ha del cas del diputat Héctor Klee Orellana, mort també en circumstàncies misterioses?

J. B. ROCA.- La mort del diputat Klee Orellana és de carac-

terístiques similars a l'anterior, ja que aquest diputat, des de feia un temps, venia denunciant i cercant demostrar l'espionatge telefònic que es practicava a líders polítics i socials, des de l'Estat Major presidencial.

Els casos anteriors no es relacionarien amb els braços repressius de l'Estat si no fóra perquè en el nostre entorn ha estat una constant el fet que qui s'oposa, actua o denuncia coses en contra del que osten-

són encara significatius, es deixa sentir encara el pes de la societat militaritzada.

PISSARRA.- És cert que hi ha hagut amenaces de mort en contra del procurador dels drets humans i d'on provenen?

J. B. ROCA.- Des que es va crear la figura del Procurador, sempre ha tingut detractors, enemics, etc. i les amenaces, velades o expresses, han estat part del dia a dia. En l'actualitat, és evident que hi ha sec-

Conferència al Saló d'Actes de Sa Nostra. Eivissa

ta el poder, està supeditat a allò que el poder pugui determinar en termes de venjança. Recentment, durant els primers dies d'aquest any un dirigent sindical del Departament de Zacapa fou assassinat dies després que denunciés fets de corrupció en contra del batle d'aquesta localitat.

PISSARRA.- Quins és el paper de l'exèrcit?

J. B. ROCA.- Es percep un canvi més o menys superficial. Ha canviat el discurs, s'han allunyat d'algunes accions públiques que eren conegudes directament per tota la població. De tota manera a l'interior de la institució els canvis no

tors poderosos, econòmicament, militarment i políticament que no estan d'acord amb la tasca de denúncia i vigilància sense compromisos en cap sector, tan sols amb el poble, que ve realitzant la institució.

PISSARRA.- Què es pot esperar de l'informe de la Comissió del Esclarecimiento Histórico?

J. B. ROCA.- Tot i que encara no es coneix el seu contingut crec que es tracta d'un instrument valuós i que ens permetrà apropar-nos a la veritat històrica del que va ocórrer durant el conflicte armat intern.

PISSARRA.- Quin paper representa la Procuradoria dels Drets Humans a Guatemala?

J. B. ROCA.- És la institució constitucionalment establerta per vetllar per la vigència, compliment, protecció i promoció dels drets humans. Sorgeix com una innovació necessària en un període en què la població havia perdut quasi totalment la credibilitat en les altres institucions o òrgans de l'Estat. Segons les anàlisis dels diaris del país, actualment compta amb la confiança de la població de Guatemala i amb un alt nivell de credibilitat en tot el país.

PISSARRA.- Què es pot fer des d'aquí per contribuir a un major respecte als drets humans a Guatemala?

J. B. ROCA.- La participació de la Comunitat Internacional en l'observança i el respecte als drets humans ha estat decisiva, igual que ha passat

amb els Acords de Pau. És per això que la participació de la comunitat Internacional segueix essent valuosa. Però de manera concreta l'impuls de projectes de suport i solidaritat, canalitzats a través de les organitzacions no governamentals, es fan molt necessaris. La mateixa Procurado-

ria necessita d'aquest tipus de suport, sobretot ara que ha sofert la represàlia governamental de retall del seu presupost. En aquest sentit vull deixar constància de l'agraïment a l' STEI, que ha cooperat en gran manera amb la solidaritat amb Guatemala. □

EL VIATGE DEL SEUS SOMNIS AL SEU ABAST AMB

SERRA **NORD**

NOUS CAMINS PER VIATJAR

C/ 31 de Desembre, 12 - 07004 PALMA
tel.- 20 46 00 - fax.- 20 44 50

PERQUÈ ELS OFERIM
ELS MILLORS VIATGES
ALS MILLORS PREUS!!!

AMB LA QUALITAT DE **Famunfana** BAL 078 MM

DIADA DE LA SOLIDARITAT CP CA'S SABONERS

El passat 18 de desembre, el CP Ca's Saboners de Magalluf va celebrar la seva diada solidària. Aquest any la comunitat educativa d'aquest centre ha volgut deixar de banda els tradicionals decorats i els regals per dedicar-se a posar en marxa la seva solidaritat amb els pobles de Centreamèrica, afectats pels huracans de la passada tardor.

La Diada a Ca's Saboners va ser una vertadera jornada solidària, una manera molt especial i autèntica de celebrar el Nadal per part dels alumnes, pares i mares, i professorat, que compartiren la seva pre-

ocupació pels més desfavorits.

La cosa no s'acaba, però, amb aquesta jornada. Du-

rant tot aquest curs la Solidaritat serà el tema central dels seus projectes, de la rua, i de la seva revista escolar.